

Vraag nr. 238
van 4 juli 2001
van mevrouw RIET VAN CLEUVENBERGEN

Actieplan gelijke kansen m/v – Stand van zaken

Bij de voorstelling van haar beleidsnota (*Stuk 150 (1999-2000) – red.*) stelde de minister bevoegd voor Gelijke Kansen dat ze, vanuit de mainstreamingsgedachte, een concreet actieplan 2000 zou uitwerken voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen.

In de periode juli-november 2000 werd dit door de verantwoordelijken theoretisch geoperationaliseerd, zodat de praktische invulling voor elk dossier kan volgen.

Voor elke bevoegdheid van alle ministers moest één concrete actie worden vooropgesteld. Dit houdt in dat er voor de bevoegdheden Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Mobiliteit, Openbare Werken, Energie, Welzijn, Gezondheid, Gelijke Kansen, Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden, Ontwikkelings-samenwerking, Onderwijs, Vorming, Werkgelegenheid, Toerisme, Leefmilieu, Landbouw, Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken, Sport, Economie, Ruimtelijke Ordening en Media, telkens één concreet actiepunt in aanmerking wordt genomen.

Naar aanleiding van het antwoord op mijn eerdere schriftelijke vraag hierover (*vraag nr. 13 van 10 november 2000, Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 7 van 2 februari 2001, blz. 971 – red.*), waarin onder meer wordt gesteld dat het actieplan in de nabije toekomst verder zal worden ontwikkeld, graag een stand van zaken.

1. Welke actiepunten werden in dit kader voor elke bevoegdheid voorgesteld ?
2. Welke voorstellen werden in aanmerking genomen bij het interdepartementale overleg ?
3. Hoe werd de actie geconcretiseerd ? Met welke middelen en welke timing ?

N.B. Deze vraag werd gesteld aan alle ministers.

Gecoördineerd antwoord

Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen

1. In februari 2000 organiseerde Gelijke Kansen in Vlaanderen een vergadering met alle ICGK-leden waarop een stappenplan werd voorgesteld om tot de uitwerking van een actieplan te komen (*ICGK : Interdepartementale Commissie voor Gelijke Kansen – red.*). Tussen februari en maart 2000 hebben de ministers elk een beleidsdomein geselecteerd waarvoor ze een actiepunt zouden formuleren. In november 2000 werd een studiedag georganiseerd over mainstreaming, met vier workshops, met volgende thema's :

genderstatistieken,
buitenlands beleid,
ruimtelijke ordening en milieu,
genderanalyse : hoe begin je eraan ?

Aangezien Gelijke Kansen in Vlaanderen gelijke kansen voor mannen en vrouwen als één van haar hoofddoelstellingen heeft en als opdracht heeft het actieplan te coördineren, is er geen apart actiepunt geformuleerd voor dit beleidsdomein.

2. Er was geen verder interdepartementaal overleg.
3. Nihil.

Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening

Ruimtelijke Ordening

In deze aangelegenheid dient wat het aspect Ruimtelijke Ordening betreft in eerste instantie te worden verwezen naar de workshop over het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en mainstreaming van november 2000, waarnaar ook in vroegere antwoorden is verwezen. Het actieplan "gelijke kansen" kan vanuit deze benadering elementen aanbrengen.

Uit de informatie van de workshop blijkt dat de vraag om aandacht binnen de ruimtelijke ordening voor mainstreaming in essentie twee elementen betreft :

- aandacht voor taakcombinatie door nabijheid/bereikbaarheid van woonplaats, werkplaats, kinderopvangvoorzieningen en winkels ;
- inrichting en gebruik van publieke ruimte.

Het principe van gedeconcentreerde bundeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen komt tegemoet aan het mainstreamingsprincipe. Ook kwa-

liteitsvolle inrichting van de publieke ruimte wordt als ontwikkelingsperspectief naar voor gebracht. Door de werking van het subsidiariteitsprincipe in de ruimtelijke planning komt de uitwerking van deze principes in de eerste plaats toe aan de gemeentebesturen.

Verder blijkt dat er ook aandacht gevraagd wordt voor opsplitsing van gegevens naar de beide geslachten. Op Vlaams niveau worden gegevens opgedeeld gebruikt indien het onderscheid tussen vrouwen en mannen relevant is en indien gegevens beschikbaar zijn (bv. bij prognoses van het aantal gezinnen, Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, blz. 232).

Media

In het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek 1999 werd voor het beleidsdomein Gelijkekansenbeleid door de UIA een project ingediend onder de naam MEER : media-emancipatie-effectrapportage. (*UIA : Universitaire Instelling Antwerpen – red.*)

Dit is een project voor de ontwikkeling van een genderassessmentinstrument voor audiovisuele mediaproducten.

Het onderzoek wordt gefinancierd in het kader van het Programma Beleidsgericht Onderzoek (Wetenschap en Innovatie) en wordt opgevolgd door een stuurgroep onder voorzitterschap van mevrouw Martha Franken, directeur Gelijke Kansen in Vlaanderen. Zowel het kabinet van de Vlaamse minister bevoegd voor Media als de administratie Media zijn in deze stuurgroep vertegenwoordigd.

Dit project met als promotoren prof. dr. M. Michielsens (UIA), prof. dr. Frieda Saeys (UG) en prof. dr. Marysa Demoor (UG) loopt van 1 oktober 2000 tot 30 september 2002 (*UG : Universiteit Gent – red.*).

In dit project worden het reeds bestaande onderzoek over media en gender en reeds ontwikkelde analyse-instrumenten geïntegreerd, om een praktisch evaluatie-instrument, de MEER, te ontwikkelen waarmee audiovisuele mediaproducten (radio- en televisieprogramma's en in verkennende fase websites) geëvalueerd kunnen worden op gender- en emancipatierelevantie. Het afgewerkte product zal bestaan uit een handboek met een gebruiksvriendelijke softwareapplicatie en een trainingsaanbod voor de eindgebruikers. Het ontwikkelde assessmentinstrument kan worden benut door verschillende groepen : mediamakers, emancipatieme-

dewerkers binnen omroepen, studiediensten van omroepen, verantwoordelijken binnen omroepen voor programma's en/of marketing, de overheid om mediaproducten te (laten) testen op langere termijn en op grotere schaal, docenten Media, mediasociologen, ...

Ter afsluiting van het project (en ter lancering van de MEER) zal er een nulmeting gebeuren aan de hand van een steekproef van audiovisuele mediaproducten. Deze meting kan na verloop van tijd weer herhaald worden om de evolutie van de beeldvorming man-vrouw in mediaproducten na te gaan.

Wetenschappen

Wat het departement Wetenschappen betreft, kan minister Van Mechelen de Vlaamse volksvertegenwoordiger meedelen dat navraag bij de Vlaamse emancipatieambtenaar leert dat deze vraag niet beantwoord kan worden, omdat geen actieplan 2000 voor gelijke kansen voor mannen en vrouwen werd opgemaakt. Het actieplan 2001 wordt momenteel voorbereid.

Vlaams minister van Economie, Buitenlandse Handel en Huisvesting

Economie

Wat het departement Economie betreft, kan minister Gabriëls de Vlaamse volksvertegenwoordiger meedelen dat alsnog geen concreet actieplan werd vooropgesteld zoals bepaald in het kader van het actieplan "gelijke kansen".

Bijgevolg moet op vraag 1 negatief worden geantwoord en zijn de vragen 2 en 3 niet van toepassing.

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden en Ambtenarenzaken

Voor de bevoegdheden van minister Van Grembergen wordt enkel voor Ambtenarenzaken een concreet actieplan m/v opgesteld.

Het positieve-actieplan m/v voor het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap wordt jaarlijks opgemaakt door de emancipatieambtenaar en haar dienst. Tegen uiterlijk 15 oktober wordt dit voorgelegd aan de minister van Ambtenarenzaken die, na advies van de SERV, het plan ter goedkeuring voorlegt aan de Vlaamse regering (*SERV : Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen – red.*). Aan het positieve-actieplan wordt eveneens een luik toegevoegd vanuit de diverse Vlaamse openbare

instellingen (VOI), die elk hun eigen actieplan indienen en uitvoeren, eveneens op jaarbasis.

In de departementen en de VOI's kan de dienst Emancipatiezaken rekenen op de steun van departementale vertegenwoordigers en emancipatieambtenaren, die er het gelijkekansenbeleid uitdragen. Ondersteuning van deze personen is dan ook een belangrijke taak van de dienst Emancipatiezaken, die gemiddeld om de twee maanden met deze vertegenwoordigers rond de tafel zit.

De positieve-actieplannen worden opgemaakt vanuit de mainstreamingsgedachte. Ze worden tevens opgesteld vanuit vier principes waarop de dienst Emancipatiezaken zich in de volgende jaren wil profileren :

1. verdere ondersteuning van een genderneutraal personeelsbeleid ;
2. toegepast werken ;
3. vraaggestuurd werken ;
4. inbedding in het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap.

Het positieve-actieplan 2001 bevat elf actiepunten, die in 2001 vrij goed werden en nog worden uitgevoerd : 1) opvolging van het onderzoek "Gender in balans" ; 2) de leidende ambtenaren begeleiden bij hun genderdoelstelling ; 3) het emancipatiebeleid ondersteunen in de departementen en de Vlaamse openbare instellingen ; 4) de stage voor ambtenaren deeltijds laten uitvoeren ; 5) proefprojecten met leiding geven in een deeltijdse functie ; 6) netwerkbijeenkomsten organiseren ; 7) ongewenst seksueel gedrag op het werk (OSGW) : onderzoek naar de tuchtprocedure ; 8) kinderopvang organiseren ; 9) een adequaat personeelskader voor de dienst Emancipatiezaken ; 10) een betere samenwerking met de cel Gelijke Kansen ; 11) communicatie : een zichtbare dienst Emancipatiezaken.

Het actieplan 2002 is thans in opmaak. Na goedkeuring door de Vlaamse regering ligt het in de bedoeling dit plan ook aan de bevoegde parlementscommissie voor te stellen.

De werkingskosten voor het positieve-actiebeleid (PA-beleid) mannen/vrouwen 2001-2002 (berekend op basis van de begroting 2002 – doelgroepenbeleid niet inbegrepen) bedragen circa 5.000.000 frank op jaarbasis, onderverdeeld als volgt :

Kinderopvang	1.000.000
OSGW	1.000.000
PA-beleid m/v	3.000.000

Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie en Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw

Leefmilieu en infrastructuur (LIN)

In het gecoördineerde antwoord op de eerder gestelde vraag van 10 november 2000 van de Vlaamse volksvertegenwoordiger (vraag nr. 13 : zie **bijlage 1**) werd reeds vermeld dat er nog geen gelijkekansen-doelstellingen per beleidsdomein werden geformuleerd (*Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 7 van 2 februari 2001, blz. 971 – red.*). Er werden tot nu toe ook geen afspraken of initiatieven genomen voor bilaterale projectwerking rond gelijke kansen.

Het departement Leefmilieu en Infrastructuur maakte wel, op aanraden van de dienst Emancipatiezaken, een departementaal actieplan voor gelijke kansen en emancipatiezaken, dat op 6 februari 2001 door de directieraad van het departement Leefmilieu en Infrastructuur werd goedgekeurd (zie **bijlage 2**).

Dit actieplan bestaat uit drie acties, die zowel passen in het emancipatie- als het gelijkekansenbeleid.

Stand van zaken uitvoering departementaal actieplan

Project I. Met het onderzoek over de vrouwelijke vertegenwoordiging in technische en leidinggevende functies binnen de administratie Waterwegen en Zeewezen zal vermoedelijk worden gestart in de loop van september.

Project II. De redactie van de enquêtevragen gebeurde door de Departementale Werkgroep voor Gelijke Kansen en Emancipatiezaken. Voor de uitvoering van de enquête moeten nog afspraken gemaakt worden met de administratie Algemene Administratieve Diensten.

Project III. De gendertraining voor de leden van de directieraad van het departement Leefmilieu en Infrastructuur zal plaatsvinden op 7 december 2001.

Naast de acties vermeld in bovenvermeld departementaal actieplan, ondernemen verschillende administraties op eigen initiatief nog andere acties

die passen in het emancipatie- en gelijkheidsbeleid.

Sector Leefmilieu

De administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (Aminal) heeft op eigen initiatief, naast haar eigen doelstellingen voor emancipatie, ook doelstellingen voor gelijke kansen in haar jaarprogramma ingelast.

Vorig jaar werd al een sensibilisatieactie ondernomen naar de vormingscentra (NME-centra) over het belang van genderneutrale beeldvorming in het lesmateriaal voor de bezoekers (= schoolgaande jeugd) van de centra (*NME: natuur- en milieueducatie – red.*). Er werd ook een lijst samengesteld met studierichtingen die toegang geven tot een functie in de milieusector. Deze lijst, samen met een lijst met vrouwelijke contactpersonen per studierichting, werd bezorgd aan de NME-centra, met verzoek deze verder te verspreiden aan de scholen en PMS-centra (*PMS: psycho-medisch-sociaal centrum – red.*). Met deze actie hoopt men dat meer meisjes kiezen voor een functie in de milieusector en hoopt men bij te dragen tot een evenwaardige participatie van mannen en vrouwen aan het milieubeleid.

Dit jaar heeft de administratie nu eenzelfde zorg voor genderneutrale beeldvorming opgelegd aan al haar verantwoordelijken voor publicaties, brochures, ... die bestemd zijn voor het grote publiek. Daarin zal er systematisch voor gezorgd worden, door zorgvuldige woordkeuze, door beeld en voorbeeldfunctie, de suggestie te vermijden dat milieu een mannenzaak is. Een toetsingslijst met 29 punten werd hiervoor opgesteld. Op de website van Aminal werden enkele teksten geplaatst die de kernbegrippen van mainstreaming en beeldvorming uitleggen, samen met deze toetsingslijst. Een individuele mailing aan het grootste gedeelte van het personeel van Aminal vestigde de aandacht op deze teksten en droeg de publicatieverantwoordelijken op met de toetsingslijst rekening te houden.

Zoals in het antwoord op de vraag nr. 13 van 10 november 2000 reeds werd vermeld, "gelijke kansen" is een nieuwe materie. In 2000 werd bij Aminal energie gestoken in het opdoen van algemene kennis, die nog ontbreekt in vele individuele beleidsdomeinen; de verschillende gegeven seminaries ten spijt, die weinig domeinen raken en niet diepgaand zijn. De nog niet zo talrijke studies naar een genderonderscheid in de sectoren van LIN leverden voor Leefmilieu nog geen relevante invalshoeken op. Zijdelings zijn er uiteraard verbanden,

maar geen enkele studie leverde tot nu toe een aangrijpingspunt op voor een beleid waardoor genderverschillen, als die er al zijn in de sector Leefmilieu, kunnen worden weggewerkt. Daarom heeft Aminal voor 2001 de opmaak gepland van een bestek voor een studie naar de genderrelevantie in Leefmilieu. Als die er is, zal ze door een studie kunnen worden blootgelegd en tot een gerichte aanpak kunnen leiden.

Sector Openbare Werken

De administraties Waterwegen en Zeewezen (AWZ), Wegen en Verkeer (AWV) en Ondersteunende Studies en Opdrachten (AOSO) hebben vorig jaar een onderzoek gedaan naar de vrouwelijke vertegenwoordiging in de verschillende werkgroepen van de administratie. De vrouwelijke vertegenwoordiging in werkgroepen zal verder opgevolgd worden.

Om de instroom van vrouwelijke personeelsleden en hiermee de vrouwelijke participatie aan het beleid in de sector Openbare Werken te bevorderen, werden reeds verschillende initiatieven genomen:

- AWZ maakte een video, die werd verspreid naar een groot aantal Vlaamse scholen, over vrouwen in technische beroepen, waarbij vrouwelijke personeelsleden van AWZ in technische functies in beeld worden gebracht. Er werden ook verschillende opendeurdagen "Meisjes en techniek" georganiseerd. Beide initiatieven hebben tot doel meisjes te laten kennis maken met de technische beroepen binnen AWZ;
- AWV deed vorig jaar een promotiecampagne naar universiteiten en scholen over de verschillende technische functies bij AWV. Om de instroom van vrouwelijke personeelsleden in technische functies te bevorderen, wordt dit jaar aandacht besteed aan de redactie van genderneutrale functiebeschrijvingen voor wervingen.

Sector Ruimtelijke Ordening

De administratie Ruimtelijke Ordening, Huisvesting en Monumenten en Landschappen (Arohm) heeft vorig jaar de vrouwelijke participatie in de verschillende werkgroepen nagegaan. Dit jaar zal de man-vrouwparticipatie aan vorming per niveau en arbeidsformule in kaart worden gebracht. Er zal ook een werkgroep "aandacht voor diversiteit" in de loop van het jaar worden geïnstalleerd.

Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Sport, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking

Het actieplan Gelijke Kansen 2000 werd voorbereid in de Interdepartementale Commissie voor Gelijke Kansen, maar werd nooit finaal opgesteld. Bijgevolg zijn er ook geen concrete acties in het kader van dit actieplan.

Op 28 november 2000 organiseerde Gelijke Kansen in Vlaanderen een seminarie "mainstreaming". Tijdens de werkgroep Buitenlands Beleid zijn verschillende ideeën naar voor gebracht door de inleider, mevrouw Bea Ten Tuschler, hoofd afdeling "Vrouwen en Ontwikkeling" Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland, om in het kader van de samenwerkingsontwikkeling specifieke aandacht te besteden aan de positie van de vrouw. Ze gaf aan dat we dit op drie terreinen kunnen aanpakken : 1) via vrouwenprojecten, 2) via een permanente aandacht voor de positie van de vrouw in alle projecten die men onderneemt in het kader van de samenwerkingsontwikkeling, 3) via acties binnen de eigen administratie (sensibilisering, functieprofielen bij aanwerving, ...). In het kader van een actieplan "gelijke kansen" wil minister Anciaux nagaan welke ideeën hij kan gebruiken voor de eigen werking.

Vlaams minister van Onderwijs en Vorming

1. Na de vergadering met de ICGK-leden van februari 2000, de studiedag van november 2000 over mainstreaming en het geregelde contact van de administratie van minister Vanderpoorten met Gelijke kansen in Vlaanderen, blijft het departement Onderwijs gesensibiliseerd over de man-vrouwproblematiek.

Men is er zich van bewust dat gendermechanismen zich ook in onderwijs op diverse vlakken stellen.

- 2 en 3. Er was geen verder interdepartementaal overleg waarop voorstellen voor actiepunten afgewogen en vastgelegd werden. Maar omdat haar departement – en de werkgroep gelijke kansen man-vrouw daarbinnen – voldoende alert is, worden de initiatieven vanwege Gelijke Kansen niet per se afgewacht. De departementale werkgroep volgt nieuwe ontwikkelingen binnen onderwijs op en buigt zich tijdens geregelde werkvergaderingen over een facet van de genderproblematiek in onderwijs.

Op die manier wil de groep deskundigheid opbouwen en het beleid waar mogelijk inspireren.

Zo werden recentelijk de meest potentieel gendergevoelige eindtermen (vakspecifiek en vakoverschrijdend) tweede en derde graad gescreend om te vermijden dat de formuleringen niet genderneutraal zouden zijn. Zij doorstonden de gendertoets inderdaad.

Momenteel loopt in het kader van de ESF-doelstelling 3, zwaartepunt 5, een project waarvoor een reeks producten en acties ontwikkeld worden om jongens te stimuleren bewust te kiezen voor een beroep in de zorgsector (*ESF : Europees Sociaal Fonds – red.*). Daarmee hoopt men de hardnekkige seksescheiding in het onderwijs, in de opleiding en op de werkvloer te doorbreken en bij te dragen tot de uitstraling van deze professionele omgevingen (twee werkjaren, totaalbudget 381.662 euro).

Het plan werd opgevat om binnenkort ook een sekseroldoorbrekend initiatief uit te werken voor de grafische sector.

Het in het beleidsplan van minister Vanderpoorten aangekondigde en lopende project over de overgang secundair onderwijs – hoger onderwijs (SOHO) hield van begin af aan rekening met de sterke sekse-segregatie die zich nog aftekent in de studiekeuzes en de processen die eraan voorafgaan. Ook hier worden Europese en Vesoc-middelen gezocht om een goed doordacht gendersensitief instrument te ontwikkelen in partnership met VLOR en andere deskundigen (*Vesoc : Vlaams Economisch en Sociaal Overlegcomité ; VLOR : Vlaamse Onderwijsraad – red.*).

Tot slot vermeldt ze nog de werkzaamheden omtrent de rechtspositie van leerlingen, waarin de kinderrechten hun vertaling krijgen voor het onderwijs in Vlaanderen. De veralgemening van het toegangsrecht zoals dat momenteel in het ontwerpdecreet gelijke kansen is opgenomen, betekent ook dat alle onderwijsinstellingen zowel jongens als meisjes toelaten.

Vlaams minister van Werkgelegenheid en Toerisme

Rond de bevoegdheid Werkgelegenheid neemt minister Landuyt heel wat initiatieven in het kader van het gelijke kansenbeleid op de arbeidsmarkt. De mainstreamingsgedachte wordt door monitoring binnen het regulier beleid opgevolgd.

In het kader van het ESF-zwaartepunt 5 en het Vesoc-actieplan man-vrouwproblematiek op de arbeidsmarkt, kunnen projecten worden ingediend die werken rond de genderproblematiek. Hiervoor voorziet de minister jaarlijks in een budget van 3.891.928 euro (157 miljoen fr.).

Concreet kunnen binnen vier maatregelen van het zwaartepunt 5 van het ESF, projecten worden ingediend :

- projecten die een gevarieerde, genderneutrale beroepskeuze bij jongeren mogelijk maken ;
- projecten die de toegang tot de opleidingstrajecten en de arbeidsmarkt gendersensitief maken ;
- projecten die een genderbewust personeelsmanagement stimuleren ;
- projecten die vanuit een genderperspectief flexibele arbeidssystemen ontwikkelen en/of werken aan de verbetering van de voorzieningen van kinderopvang (vooral het flexibel maken van reeds bestaande kinderopvang).

Acties 2000

In 2000 is binnen de afdeling Europa Werkgelegenheid van de administratie Werkgelegenheid reeds een oproep gelanceerd met de vraag om projecten in te dienen rond bovenvermelde thema's. In dat jaar hebben vijf organisaties een project ingediend.

Het project PAK van het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat van het gegeven uit dat er weinig mannen zijn in de verplegende en verzorgende sector. Nochtans zijn er heel wat vacatures binnen deze sector en wordt het beroep van verpleger/verzorgster als knelpuntberoep beschouwd. Verpleegster/verzorgster wordt nog altijd als een typisch vrouwenberoep beschouwd. Het is een softe sector en het beroep heeft een lage status. Dit project heeft dan ook tot doelstelling om een sensibiliserings- en infocampagne op te starten om jongens een meer bewuste keuze te laten maken naar dit soort van beroep.

Het project Euwedin II van de VZW Amazone beoogt het uitbouwen van een gegevensbank met praktijkvoorbeelden en een instrumentarium om de genderbenadering te integreren in arbeidsmarktgerichte openbare (dit wil zeggen voor iedereen toegankelijke) opleidingen voor volwassenen, zodat de toegang tot deze opleidingen respectievelijk voor vrouwen/mannen wordt verbeterd.

De hoofddoelstelling van het project Genova van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) is het bevorderen van het gelijkheidsbeleid in opleiding en vorming, zodat ook de toegang/aansluiting tot de arbeidsmarkt vlotter verloopt voor zowel mannen als vrouwen. Hieraan is een opleiding ICT gekoppeld en een training van de begeleiders/opleiders, zodat zij meer genderbewust werken met hun cursisten (*ICT : informatie- en communicatietechnologie – red.*).

Met het project V&AMP willen het STC Kempen en het STC Limburg bedrijven die de subregio's Limburg en Turnhout aanzetten tot het creatief omspringen met arbeidstijden en het aanbieden van flexibele jobs aan zowel vrouwen als mannen (lager geschoolden) door gebruik te maken van (bestaande) systemen van flexibilisering die de arbeidstijd en productietijd ontkoppelen, zodanig dat bepaalde jobs worden opengebrouwen voor de tewerkstelling van vrouwen en mannen in het kader van een optimale combinatie "arbeid en gezin" (*V&AMP : Vrouwen en Arbeidsmarktparticipatie ; STC : subregionaal tewerkstellingscomité – red.*).

Het project Family Business ten slotte van Ufsia wil een geïntegreerd beleid ontwikkelen inzake de combinatie van het gezins- en beroepsleven en de maatschappelijke gelijkheid van mannen en vrouwen (*Ufsia : Universitaire Faculteiten Sint-Ignatius Antwerpen – red.*).

Het project wil tevens een auditinstrument gezinsleven-beroepsleven ontwikkelen. Op basis van de resultaten van het diagnose-instrument zal een eerste ontwerp van een managementinstrument worden gemaakt dat bruikbaar is binnen de bedrijven.

Deze projecten zijn bijna een jaar aan het werk en de eerste tussentijdse rapportages (met realisaties) worden nu geanalyseerd.

Acties 2001

In 2001 zijn in een eerste ronde zeventien projecten goedgekeurd (waarvoor in totaal reeds 2.016.405 euro aan ESF-middelen zijn vastgelegd en 991.209 euro aan Vesoc-middelen).

We geven kort een opsomming van de projecten.

Werkwijzer IGO (IGO Leuven)

Werkwijzer wil een experiment en proefproject zijn rond activering van werkzoekenden. Het project omvat volgende luiken :

- opsporen, motiveren en activeren van potentiële werkzoekenden en het ontwikkelen van methodieken ingebed in de lokale context ;
- intensieve integrale begeleiding van werkzoekenden naar een eerste stap op de arbeidsmarkt (aanpassen van bestaande methodieken vanuit een gelijkemansbenadering) ;
- netwerkvorming ;
- registratie van de contacten om inhoudelijk en kwalitatief te rapporteren en beleidsadviezen te geven. (*IGO : Intergemeentelijk Opbouwwerk – red.*)

Vliegende ondernemers (CMBV)

Via het idee van de "vliegende ondernemers" wil men proberen een oplossing te bieden aan de drie probleempunten : kwetsbaarheid van éénvrouwsbedrijfjes, problemen om als herintreedster opnieuw aan het werk te gaan, ICT-achterstand bij vrouwelijke ondernemers.

Via opleiding wil men een "pool" van vrouwelijke ondernemers creëren die kunnen worden ingezet in verschillende ondernemingen. (*CMBV : Christelijke Beweging voor Vrouwen uit de Middengroepen – red.*)

Vrouwen in roldeurbrekkende functies in de metaal II (VZW Route Trainingscentrum)

Men wil via de interimsector meer vrouwen op de arbeidsmarkt brengen. Men spreekt van het overgaan van de actuele win-winsituatie naar een meer duurzame win-win voor vrouwen, overheid en werkgevers.

Het gaat hier om een samenwerking tussen een opleidingscentrum, interimbureau en tewerkstellend bedrijf (in de metaalsector).

Inmigro (Educam)

Dit project wenst de werkzaamheidsgraad van vrouwen en migranten in de autosector en aanverwante sectoren te verhogen.

Om een betere instroom te krijgen in de opleidingen zal Educam speciale initiatieven ontwikkelen. Men gaat namelijk deze vrouwen trachten te benaderen via lokale vrouwen- en migrantenwerkingen.

Vrouwelijke heftruckbestuurder (Randstad Belgium)

De organisatie wil komen tot een sensibilisering van de doelgroep (om een opleiding heftruckbestuurder te volgen) en van de bedrijven (om vrouwen op te nemen in deze functie), het organiseren van een opleiding en het begeleiden van die vrouwen vóór en tijdens de tewerkstelling.

Hiervoor zal worden samengewerkt met de betrokken sector.

Victoria (VZW BLM)

In het projecten worden volgende activiteiten opgenomen :

- ontwikkeling en uittesten van een of meerdere fasen van een traject : hier staat de methodiekenontwikkeling centraal ;
- ontwikkeling van instrumentarium voor het opzetten, uitvoeren en evalueren van opleidingstrajecten ;
- ontwikkelen en uittesten van een volledig traject voor de laaggeschoolde langdurig werkzoekenden of voor roldeurbrekkende functies ;
- aangepaste methodiek ontwikkelen voor (na)vorming van opleiders en trajectbegeleiders waarbij genderbewust werken centraal staat ;
- netwerkontwikkeling voor vrouwen, herintreedsters en wellicht allochtone vrouwen.

Herpositionering (VZW Stebo)

Hogergeschoolde allochtonen – zeker vrouwen maar evengoed mannen – hebben problemen om hun positie te vinden binnen een voor hen nieuwe maatschappij. Door hun sterk veranderde positionering (inzake positie, rol en status) gaan ze een andere houding aannemen ten opzichte van zichzelf, het gezin en de maatschappij.

Dit project heeft dan ook als doelstelling deze mensen te helpen zich te heroriënteren en zich te herpositioneren in het gezin, de familie en de arbeidsmarkt (een soort van empowermentproces).

Het project richt zich voornamelijk naar hogergeschoolde allochtone vrouwen (en ook mannen). Men wil voor deze mensen een empowermentproces op gang brengen naar de arbeidsmarkt en naar bedrijven in de regio (*Stebo : Steunpunt Buurtopbouwwerk – red.*).

Brugge anders bekeken (VZW Weerwerk OTP)

De cursisten zullen worden benaderd via specifieke opleidingsstrategieën (via een actieve benadering : niet louter administratief).

De cursisten zullen in de eerste plaats een opleiding als stadsgids krijgen, maar zullen ook worden toegeleid naar de sociale economie.

EEWICT (VTI Brugge)

Er is hoge nood aan informatici (informatica valt onder de knelpuntberoepen) en blijkbaar zijn vrouwen moeilijk te motiveren om de stap te doen naar een informaticaopleiding.

De doelstelling van het project is om dit te verhelpen door een opleiding aan te bieden voor het behalen van een ECDL-attest (= European Computer Driving Licence) (*VTI : Volwassenenonderwijs Talen en Informatica – red.*).

Opstap (VZW Jobhuis Halle-Vilvoorde)

In de regio Halle-Vilvoorde wordt de promotor met een aantal problemen geconfronteerd :

- toeleiding en doorverwijzing van laaggeschoolde vrouwen naar "roldoorbrekende opleidingen" gebeurt niet gestructureerd genoeg ;
- bovendien kiest deze doelgroep niet spontaan voor deze opleidingen ;
- vrouwen hebben vaak problemen inzake mobiliteit, kinderopvang, enzovoort.

Eerst en vooral wil men de toeleiding van werkzoekende vrouwen naar opleidingen verbeteren. Men wil eveneens een aantal nieuwe methodieken ontwikkelen en men gaat een netwerk met andere toeleiders, maar ook met bedrijven en sectoren uitwerken.

Allochtone vrouwen-ondernemers (Unizo-vorming)

Het project richt zich tot vrouwen in allochtone zelfstandige ondernemingen, hetzij als ondernemer, hetzij als meewerkende echtgenote.

Het project wenst een werkmodel uit te werken en uit te testen waardoor deze doelgroep haar positie in de onderneming kan versterken. Het project omvat een gedeelte academisch onderzoek, een testfase in Limburg en disseminatie naar het reguliere aanbod inzake begeleiding en opleiding van zelfstandige ondernemers (*Unizo : Unie van Zelfstandige Ondernemers – red.*).

Vrouwen in de bouw en de monumentenzorg (VZW ECR)

Er is een structureel tekort aan gekwalificeerde arbeidskrachten in de bouwsector en het is niet gemakkelijk vrouwen te laten instromen in deze sector. Anderzijds is er een enorme vraag om het historisch waardevol patrimonium te onderhouden.

De promotor probeert met zijn project in te spelen op deze problematiek. Men wil dan ook vrouwelijke deelnemers laten doorstromen naar bepaalde beroepen in de bouwsector en in de monumentenzorg. Daarnaast wil men ook intermediairen sensibiliseren en opleiden om genderspecifieke maatregelen toe te passen (*ECR : Europees Centrum voor Restauratietechnieken – red.*).

Remedi (EHSAL)

Dit project wil :

- de bedrijfswereld en het bredere publiek informeren en gevoelig maken voor de gelijkemansproblematiek (on line informatie- en sensibiliseringsmodule) ;
- vrouwen helpen om hun eigen loopbaankansen te maximaliseren en hun persoonlijke "doelstellingenmix" te realiseren (reeks vormingssessies) ;
- door bedrijfsleiders en human resources managers te leren hoe ze daar als persoonsgericht manager toe kunnen bijdragen (reeks vormingssessies) (*EHSAL : Economische Hogeschool Sint-Aloysius – red.*).

Women@work (STC Leuven)

Eenzijds zijn er in de regio Tienen nog heel wat laaggeschoolde werkzoekende vrouwen (en studies hebben aangetoond dat met de verlaging van de opleidingsgraad van vrouwen de participatie op de arbeidsmarkt vermindert en de genderongelijkheid groter wordt). Anderzijds kan men ook vaststellen dat bedrijven die voornamelijk werken met laaggeschoolde vrouwen, minder investeren in opleidingen voor hun werknemers.

De doelstelling van het project Women@work is deze twee elementen met elkaar te verbinden.

Eenzijds wil men bedrijven gaan benaderen en ze sensibiliseren om hun werknemers (laaggeschoolde vrouwen) een opleiding te laten volgen. Anderzijds wil men ook laaggeschoolde werkzoekende vrouwen gaan opleiden en begeleiden (en hen eventueel in een soort van jobrotatiesysteem laten wer-

ken in die bedrijven waar de werkende vrouwen in opleiding zijn).

Evenwicht (VZW Evenwicht)

Doorstroming naar hogere functies voor vrouwen is minder vanzelfsprekend. Ondanks een hogere participatiegraad van vrouwen op de arbeidsmarkt is de bedrijfscultuur nauwelijks vervrouwelijkt; willen vrouwen carrière maken, dan moeten ze aanleunen bij traditionele mannelijke waarden. De promotor geeft toe dat niet elke vrouw hier even sterk mee geconfronteerd wordt. Maar de problemen zijn er.

Bij vrouwen ziet men de impact van het gezinsleven nog altijd als een handicap in het loopbaangegeven. Dit terwijl mannen nog veel te veel denken over een arbeidsloopbaan zonder dit te passen in een levensloopbaan.

De doelstelling van het project is dan ook de bedrijven bewust te maken van deze problematiek en een methodiek aan te reiken om meer gendersensitief te worden. De promotor zal in samenwerking met de partners een aantal methodieken ontwikkelen rond identiteitsbepaling met als extra element de genderinvalshoek, het bepalen van levensloopbanen in het genderperspectief en gendereigen communicatie. Deze methoden zullen in twee testgroepen worden uitgetest en zullen grondig worden geëvalueerd.

Proxiwork (NV Callware)

Er is een mobiliteitsprobleem; de mensen staan dagelijks in de file waardoor men veel tijd verliest. Alternatieven zoals telewerk, carpooling en dergelijke zijn maar gedeeltelijk een oplossing voor dit probleem.

De promotor wil dan ook met dit project de haalbaarheid onderzoeken van het opstarten van een soort van satellietkantoren (gevestigd kort bij de eigen woonst), gecombineerd met het aanreiken van een aantal faciliteiten (zoals kinderopvang, boodschappendienst, ...).

Het is ook de bedoeling minstens één proefsite op te starten om te zien of de uitgedachte formule werkbaar is.

Onki-coöperatief (VZW Agora)

In dit project wil men een concept ontwikkelen van een samenwerkingsmodel, waardoor de toegankelijkheid tot de kinderopvang als dienstverlening en de tewerkstelling voor werkzoekende laagge-

schoolde vrouwen verbeteren. Het omvat volgende vier deelaspecten:

- kinderopvangvoorziening met portaalfunctie,
- vorming,
- opleiding,
- tewerkstelling.

Momenteel loopt een tweede indieningsronde voor projecten (de indiengstermijn loopt af op 17 september 2001). Daarnaast loopt de sensibiliseringscampagne "Groot Gelijk" over de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen op de arbeidsmarkt.

(Bovenvermelde bijlagen liggen ter inzage bij het Algemeen Secretariaat van het Vlaams Parlement, dienst Schriftelijke Vragen – red.)